

LA NOVA LLEI CATALANA REGULADORA DE L'EXERCICI DE LES PROFESSIONS TITULADES I DELS COL·LEGIS PROFESSIONALS

Ramon Plandiura Vilacís
Advocat i professor de la UPF
ramonplandiura@icab.es

Resum

La Llei 7/2006, de 31 de maig, del Parlament de Catalunya, fa un intent per posar al dia la regulació de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals. Aquest article és una mirada a aquest intent que situa en el context de la resta de l'ordenament jurídic autonòmic, estatal i europeu i, també, en el marc d'una realitat en procés de profunds canvis, on titulacions, exercicis, societat i organitzacions professionals es mouen i no sempre al mateix ritme. Aquest treball, amb referències al Col·legi Oficial de Bibliotecaris-documentalistes de Catalunya, s'acosta tot seguit a la Llei i s'estén en aquells aspectes de la mateixa que es consideren més rellevants com són el concepte de titulació i exercici, la previsió d'unes noves associacions professionals com alternativa a les col·legials, algunes qüestions relatives als col·legiats i a la col·legiació, o les exigències deontològiques i de bona praxis que assegurin un bon servei a la ciutadania.

Paraules clau

Llei 7/2006, del Parlament de Catalunya, Professions titulades, Exercici professional, Col·legis professionals, Associacions professionals

Resumen

La Ley 7/2006, de 31 de mayo, del Parlamento de Cataluña, intento poner al día la regulación del ejercicio de las profesiones tituladas y de los colegios profesionales. Este artículo es una mirada a este intento que se sitúa en el contexto del resto del ordenamiento jurídico autonómico, estatal y europeo y, también, en el marco de una realidad en proceso de profundos cambios, donde titulaciones, ejercicios, sociedad y organizaciones profesionales se mueven y no siempre al mismo ritmo. Este trabajo, con referencias al Colegio Oficial de Bibliotecarios-Documentalistas de Cataluña, se acerca a continuación a la Ley y se extiende en aquellos aspectos de la misma que se consideran más relevantes, como son el concepto de *titulación* y *ejercicio*, la previsión de unas nuevas asociaciones profesionales como alternativa a las colegiales, algunas cuestiones relativas a los colegiados y a la colegiación, o las exigencias deontológicas y de buena praxis que aseguren un buen servicio a la ciudadanía.

Palabras clave

Lei 7/2006, del Parlamento de Cataluña, profesiones tituladas, ejercicio profesional, colegios profesionales, asociaciones profesionales

Abstract

The Catalan Parliament's Law 7/2006, of May 31, attempts to update the regulation of the practice of degree-based professions and of professional colleges (associations). This article offers a glimpse of the ef-

fort, which is taking place within the context of other juridical orders on the autonomic, national and European levels. It also takes place within the framework of a process of profound change, in which degrees, the professional practice, society and professional organisations are all moving ahead, though not always at the same speed. This article make specific reference to the Official College of Librarians and Information Scientists of Catalonia that is currently studying the law, especially those aspects that are considered most important, such as the concept of degrees and practice, the foreseeable creation of new professional associations as an alternative to official colleges, questions relating to membership and the process of affiliation, and the deontological requirements and good practices that can assure a proper service to society.

Key words

Parliament of Catalonia, degree-based professions, professional practice, professional colleges, professional associations

El *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC) del 9 de juny del 2006 publicava la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals, que ha substituït l'anterior Llei 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals i que és en vigor des del dia 10 de setembre del 2006.¹ No es tractava d'una empresa senzilla. En un món en què les institucions són cada vegada més complexes i, també per això, les seves regulacions raonablement més imperfectes, els col·legis professionals en són un dels exponents més significatius. En aquest sentit valguin unes citacions tretes del pròleg i de la presentació del llibre *Régimen Jurídico de los Colegios Profesionales* (Carreño i González-Haba, 1989), plenament vigents en el moment de publicar-se la nova Llei catalana. En el pròleg, el professor Mariano Baena de Alcázar² començava dient: «Los Colegios Profesionales son quizá en este momento las entidades más necesitadas de una definición de su régimen jurídico en nuestro país». En la presentació els autors posaven de relleu que «[e]n la actualidad, entre las lagunas más llamativas en la exposición, sistematización y recopilación del sistema legal español, se encuentran los Colegios Profesionales». Convençuts els autors de les fines fronteres que, de vegades, separen els col·legis professionals d'altres organitzacions professionals i de les dificultats de l'abordatge de la regulació de les professions titulades, també en la presentació acoten les finalitats del llibre dient que es limiten només als col·legis professionals i deixen fora altres organitzacions professionals i no hi inclouen tampoc la regulació de les professions titulades.

L'opció de la nova Llei catalana 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals, és una altra: ni defuig abordar les professions titulades ni es limita només a la regulació dels col·legis professionals. Així, ja en el seu enunciat no només parla del col·legis professionals com feia l'anterior Llei catalana de 1982³ i com feia i fa també la Llei de l'Estat de 1974,⁴ sinó que també hi inclou la regulació de l'exercici de professions titulades en general i, ja en el text, la possibilitat de crear, al costat dels col·legis professionals, altres organitzacions que la Llei denomina associacions professionals. Abans que res, i sense perjudici de tornar sobre la qüestió, potser convingui veure què entén la nova Llei per *professions titulades* i per *exercici professional* i com distingeix les professions titulades que cal aplegar en un col·legi professional o en una associació professional.

1. La seva disposició final segona diu que la Llei entrarà en vigor al cap de tres mesos d'haver estat publicada en el DOGC.

2. En Mariano Baena de Alcázar ha ocupat, entre altres llocs la plaça de catedràtic de Ciència Política i de l'Administració de la UCM i la de magistrat del Tribunal Suprem.

3. Llei 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals.

4. Ley 2/1974, de 13 de febrero, de Colegios Profesionales.

Professió titulada:

Article 2.

Als efectes d'aquesta llei són professions titulades les que es caracteritzen per l'aplicació de coneixements i tècniques per a l'exercici de les quals cal tenir un títol acadèmic universitari, acreditatiu de la completa superació d'un pla d'estudis, que habiliti per a l'exercici professional d'acord amb la normativa vigent i, si s'escau, per a complir les altres condicions establertes per la llei.

Exercici professional:

Article 4.

1. L'exercici professional es defineix, als efectes d'aquesta llei, com la prestació al públic, normalment remunerada, dels serveis propis d'una activitat o una professió.

Col·legis professionals:

Article 35

Els col·legis professionals són corporacions de dret públic...

Professions titulades col·legiades:

Article 37

1. Només poden quedar subjectes a col·legiació les professions per a l'exercici de les quals es requereix un títol universitari oficial i en les quals concorrin motius d'interès públic que ho justifiquin i, a més, una especial rellevància social o econòmica de les funcions inherents a la professió.

Professions titulades associades i associacions professionals:

Article 30

1. Les persones que exerceixen professions titulades no subjectes a col·legiació poden constituir, als efectes d'aquesta llei, associacions professionals sense ànim de lucre...

Anem a veure, però, com aborda la resta d'ordenament jurídic, significativament la Constitució Espanyola de 1978, la qüestió de les titulacions i de l'exercici de les professions titulades.

1. La llei, els seus antecedents i el seu context

1.1. Les titulacions en el nostre ordenament

Pel que fa als títols, el primer que convé posar de relleu és que, en matèria d'obtenció, expedició i homologació de títols, les competències exclusives les té avui l'Estat⁵ i que, si bé la Generalitat de Catalunya també té competències exclusives, aquestes se circumscriuen als títols corresponents a ensenyaments postobligatoris sense validesa en tot l'Estat.⁶ Tanmateix, la

5. Article 149.1.30 de la Constitució Espanyola de 1978.

6. Article 131.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006.

consolidació d'espais geogràfics més amplis, com són els europeus, i la necessitat d'atorgar validesa als títols més enllà de cada Estat, entre altres coses per afavorir la mobilitat dels professionals que els posseeixen, implica cada vegada més intervenció supraestatal, com així succeeix en la implementació del nou Espai Europeu d'Educació Superior i les noves titulacions universitàries.

En aquest darrer sentit, hom sap que una de les funcions primàries de les universitats és impartir ensenyaments que condueixen a l'obtenció de títols oficials amb validesa a tot l'Estat i que permeten l'exercici de professions que requereixen especials coneixements científics, tècnics o artístics.⁷ Tanmateix, interessa tenir present que ni tots els títols universitaris habiliten per a l'exercici professional ni els títols universitaris que sí habiliten esgoten totes les possibilitats. Valguin sobre això aquests tres recordatoris:

- El primer és que les universitats, a més dels títols oficials amb validesa a tot l'Estat —ara, amb la posada en marxa de l'Espai Europeu d'Educació Superior, els nous graus i postgraus—, poden impartir també altres ensenyaments que no tinguin aquesta validesa,⁸ que van avui des dels diplomes i títols propis de cada universitat fins a una multiplicitat de màsters i postgraus, diferents dels nous oficials, i altres cursos d'extensió universitària. Els mateixos estudis de doctorat, que formen part del nucli dur del sistema i que també són oficials i amb validesa a tot l'Estat, no són sempre per ells mateixos títols que habilitin per a l'exercici professional.
- Un segon recordatori és que les habilitacions per a l'exercici professional poden tenir altres procedències, sobretot del camp de la formació professional,⁹ avui també situada en el context europeu.
- En tercer lloc cal recordar també la intervenció directa de les administracions públiques en matèria de reconeixements i habilitacions de títols com succeeix, per exemple, amb el cas dels psicòlegs especialistes en psicologia clínica a escala estatal,¹⁰ o amb el cas dels guies turístics en l'àmbit català.¹¹

En tot cas, quan la nova Llei catalana de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals parla de professions titulades,¹² les lliga amb la possessió d'un títol acadèmic universitari i, com s'ha dit, una de les funcions primàries de les universitats és justament l'ensenyament per a l'exercici de professions que requereixen especials coneixements.

1.2. Una primera aproximació a l'exercici de les professions titulades

Tanmateix, tot i que col·legis professionals i titulacions universitàries apareixen indissolublement units, l'exercici de les professions titulades té lloc sota la més àmplia varietat de formes i

7. Article 33.1 de la Llei orgànica d'universitats 6/2001, coneguda per LOU, Llei en procés de reforma en el Congrés en el moment d'escriure aquestes línies.

8. Com preveu l'article 34.1 de la dita LOU.

9. Estudis regulats en els articles 38 i 39 de la Llei orgànica 2/2006, coneguda per LOE, així com en la Llei 5/2002, una llei que intenta agrupar els tres subsistemes de la formació professional, com són el de la formació inicial, el de la formació ocupacional i el de la formació contínua.

10. El títol oficial de psicòleg especialista en psicologia clínica va ser creat i regulat per RD 2490/1998, modificat per RD 654/2005.

11. L'activitat de guies de turisme la regula a Catalunya el D 5/1998, modificat pel D 120/2000.

12. Article 2n.

en els més diversos sectors d'activitat, que condicionen també la manera d'organitzar-se i el paper de cadascuna de les organitzacions. Algunes notes sobre la qüestió:

- Si s'examina l'exercici lliure de les professions titulades,¹³ que és sobre el tipus d'exercici que han girat tradicionalment amb més força els col·legis professionals, es poden trobar altres fenòmens associatius¹⁴ i, també, un major pes dels sindicats a través de les seves sectorials de treballadors autònoms o de treballadors subsumibles en aquesta nova figura, contradictòria en els termes, de treballadors autònoms dependents.¹⁵
- Si s'observa el món dels titulats que exerceixen en qualitat d'assalariats, que és la figura sobre la qual han girat tradicionalment i giren encara avui els sindicats, es veurà que també és aquesta la figura que nodreix el gruix de molts col·legis professionals, en clar procés de proletarització.
- Si hom s'acosta a l'ocupació pública, es constata que els empleats són, majoritàriament —gairebé les dues terceres parts de l'Administració de la Generalitat de Catalunya¹⁶—, titulats universitaris, tot i que convingui avançar que la nova Llei catalana ha advocat amb caràcter general per la no obligatorietat de la col·legiació del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya.
- A tot aquest panorama s'hi haurien de sumar encara els nous exercicis professionals voluntaris i cooperatius de les professions titulades, sovint ocasionals, que comporten també altres formes de veure l'exercici i d'organitzar-lo.

1.3. Els col·legis professionals

De totes maneres les organitzacions professionals més emblemàtiques de les professions col·legiades són en el nostre ordenament els col·legis professionals, una institució que, a més i a diferència del que succeeix en la resta de països de l'àrea, té aquí rang constitucional, raonablement a causa de la fortalesa que tenen entre nosaltres les institucions col·legials o que, en tot cas, tenien a l'hora de redactar la Constitució. A tal efecte és important retenir el que estableix el seu article 36:

La Llei regularà les peculiaritats pròpies del règim jurídic dels Col·legis Professionals i l'exercici de les professions col·legiades. L'estructura interna i el funcionament dels Col·legis Professionals han de ser democràtics.

Quan es publica la Constitució de 1978 estava vigent a l'Estat la Llei 2/1974, sobre col·legis professionals, que, amb les corresponents adaptacions al text constitucional¹⁷ i amb altres modificacions,¹⁸ bàsicament encaminades a introduir en el sector els principis de la lliure com-

13. Actualment s'està tramitant al Congrés de Diputats un projecte de Llei sobre societats professionals, molt pensada per l'exercici per compte propi de les professions titulades.

14. L'article 3 de la nova Llei catalana 7/2006, com feia també l'anterior Llei que deroga, puntualitza que la regulació de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals és sens perjudici del dret d'associació.

15. En el moment d'escriure aquestes notes es tramita al Congrés de Diputats el primer estatut de treball autònom.

16. Segons dades del Centre d'Anàlisi d'Informació del Sistema d'Informació de Personal del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

17. La primera d'elles per la Llei 74/1978 de normes reguladores dels col·legis professionals.

18. Les següents modificacions de la Llei 2/1974 van ser introduïdes per la Llei 7/1997 i pel Reial Decret Llei 6/2000.

petència i a facilitar la mobilitat dels col·legiats i l'exercici professional en àmbits territorials distints al de la col·legiació, segueix vigent fins avui.

Catalunya, una vegada aprovada la Constitució de 1978, l'any 1979 procedia a aprovar també el seu Estatut d'Autonomia que, entre altres, establia en l'article 9.23 la competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya en matèria de «col·legis professionals i exercici de les professions titulades, sens perjudici d'allò que disposen els articles 36 i 139 de la Constitució». L'article 36, com s'ha avançat, es refereix a les professions titulades i als col·legis professionals i l'article 139, a banda l'objectiu recurrent d'assegurar la igualtat de drets i d'obligacions en tot el territori de l'Estat, fa referència expressa a la llibertat de circulació i d'establiment de persones, aspectes que, com tot seguit es dirà, solen aparèixer sempre molt lligats a l'exercici de les professions titulades.

La primera llei que va desplegar aquest precepte estatutari va ser la derogada llei de col·legis professionals de 1982. La llei que crea el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (COBDC),¹⁹ a banda que la creació obeïa a sòlides raons d'altra naturalesa, té els seus referents legals en aquesta llei catalana de col·legis professionals de 1982 i en els preceptes de l'Estatut de 1979 que, com s'ha dit, establien la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de col·legis professionals i d'exercici de les professions titulades (article 9.23) i, també, la competència exclusiva de la Generalitat, entre altres, en matèria de biblioteques (articles 9.6). Però la llei creadora del Col·legi, el trànsit des de l'antiga Associació de Bibliotecaris de Catalunya cap al Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, difícilment s'explicaria si un temps abans, l'any 1978, no s'hagués reconegut el caràcter universitari dels estudis i no s'haguessin posat en marxa les escoles universitàries de Biblioteconomia i Documentació. La mateixa modificació de la llei creadora del COBDC feta l'any 1998 va ser justament per estendre la col·legiació als nous llicenciats i doctors en documentació.

Ara, el marc legal a Catalunya de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals és la nova llei 7/2006, de 31 de maig. Val a dir que, si bé la llei coincideix en el temps amb la tramitació del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, el precedeix en la seva aprovació i publicació i, per tant, és una llei que té la seva cobertura estatutària en l'Estatut de 1979 i no pas en el de 2006. Així és, la nova llei de col·legis és publicada en el DOGC del dia 9 de juny de 2006 i el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya no veu la llum fins més d'un mes més tard quan, el 20 de juliol del 2006, és publicat simultàniament en el BOE i en el DOGC.

De totes maneres, la tramitació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006 anava en paral·lel a la tramitació de la nova llei catalana de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals i els redactors d'aquesta no perdien de vista el que estava succeint en la reforma estatutària. El nou Estatut, efectivament, s'ocupa també, i de manera molt més exhaustiva, dels col·legis professionals i de les professions titulades, als quals dedica l'article 125²⁰ que posa sota el títol més ampli de «Corporacions de dret públic i professions titulades».

19. Llei 10/1985, modificada per la llei 14/1998.

20. L'article 125 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya tracta de les Corporacions de dret públic i professions titulades i té el següent contingut:

1. Correspon a la Generalitat, en matèria de col·legis professionals, acadèmics, cambres agràries, cambres de comerç. Indústria i navegació i altres corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals, la competència exclusiva, salvant el que estableixen els apartats 2 i 3. Aquesta competència, respectant el que disposen els articles 36 i 139 de la Constitució, inclou en tot cas:

a) La regulació de l'organització interna, del funcionament de règim econòmic, pressupostari i comptable, i també del règim de col·legiació i adscripció, dels drets i deures de llurs membres i del règim disciplinari.

Aquest article 125 reserva els seus dos primers apartats per tractar d'aspectes comuns de totes les corporacions de dret públic, el tercer a parlar específicament de les cambres de comerç, indústria i navegació i el quart a les titulacions acadèmiques i professionals i a l'exercici de les professions col·legiades. També, com feia l'anterior Estatut de 1979, l'Estatut de 2006 subratlla que les competències exclusives assumides per la Generalitat de Catalunya ho són sens perjudici d'allò que disposen els articles 36 i 139 de la Constitució.

Però les fronteres que separen les competències de l'Estat i les de les comunitats autònomes acostumen a ser sovint controvertides i no és rar veure-les acabar davant del Tribunal Constitucional. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006, sobretot atesa la càrrega política que ha acompanyat el seu procés d'elaboració, no podia ser menys i, com se'n van fer abundant ressò els mitjans de comunicació, tant el Grup Parlamentari Popular com el Defensor del Poble van plantejar contra l'Estatut recursos d'inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional, que han estat admesos a tràmit i que segueixen el seu curs. Aquests recursos, que qüestionen la constitucionalitat de nombrosos preceptes estatutaris, també qüestionen la constitucionalitat de parts essencials de l'article 125, que afecten la regulació de les professions titulades i dels col·legis professionals. Congruentment amb la impugnació de l'article 125 de l'Estatut, el Grup Parlamentari Popular del Congrés del Diputats ha impugnat també diversos preceptes de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals.²¹

Convé, però, posar de relleu que, derogada en el seu dia la possibilitat de plantejar recursos previs d'inconstitucionalitat que podien aturar l'aplicació de les lleis, els recursos d'inconstitucionalitat plantejats tant a l'article 125 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya com a diversos preceptes de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals, no impedeixen la plena vigència d'ambdues lleis i que es despleguin amb tota la seva força.

De totes maneres, si hom es posa a observar quin és avui el panorama de les titulacions i quina la realitat dels col·legis professionals que les disciplinen, hi ha alguns aspectes que criden l'atenció. Un d'ells es refereix a les titulacions universitàries, un altre a la realitat dels col·legis professionals existents i encara un tercer als reclams de la societat i del mercat.

b) La creació i atribució de funcions.

c) La tutela administrativa.

d) El sistema i el procediment electorals aplicables a l'elecció dels membres de les corporacions.

e) La determinació de l'àmbit territorial i la possible agrupació dins de Catalunya.

2. Correspon a la Generalitat la competència compartida sobre la definició de les corporacions a què fa referència l'apartat 1 i sobre els requisits per a crear-ne i per a ésser-ne membre.

3. Les cambres de comerç, indústria i navegació, si ho acorden prèviament la Generalitat i l'Estat, poden complir funcions de comerç exterior i destinar-hi recursos camerals.

4. Correspon a la Generalitat, respectant les normes generals sobre titulacions acadèmiques i professionals i el que disposen els articles 36 i 139 de la Constitució, la competència exclusiva sobre l'exercici de les professions titulades, que inclou en tot cas:

a) La determinació dels requisits i les condicions d'exercici de les professions titulades, i també dels drets i les obligacions dels professionals titulars i del règim d'incompatibilitats.

b) La regulació de les garanties administratives d'intrusisme i les actuacions irregulars, i també la regulació de les prestacions professionals de caràcter obligatori.

21. Aquest recurs d'inconstitucionalitat qüestiona concretament els articles 2, 17 a 21, 23, 37.4 i 5, 38, 44.4, 48, 54, 67, 70 i les disposicions addicionals 2a i 5a de la Llei 7/2006.

1.4. El panorama de les titulacions i el repte europeu

Pel que fa al ventall de titulacions universitàries s'ha de dir que aquestes no han parat de créixer en els darrers anys. Sense comptar l'oferta d'aquest terreny cada vegada més poblat que hi ha més enllà de l'ensenyament secundari, que comparteix espais amb l'universitari però que no és universitari i situats només en els encara vius estudis universitaris oficials de primer i de segon cicle, l'oferta de les universitats catalanes és de centenars de títols, sovint cavalcant uns sobre els altres, amb dificultats per identificar prou bé què hi ha darrera de cadascun i, fins i tot, per distingir-los de manera prou entenedora. Per adonar-se'n només cal entrar a la plana web del Departament d'Innovació, Universitat i Empresa i veure quina és l'oferta universitària catalana avui. O com li agradava dir a un exrector de la Universitat de Barcelona, s'havia de comprendre que els estudiants es perdessin en el bosc d'estudis que els oferia la seva Universitat perquè ell mateix també s'hi acabava perdent. No sempre és fàcil fixar correspondències professionals a aquest maremàgnun d'estudis que, a més, es presenten amb un alt grau de flexibilitat i transversalitat de continguts.

Però, en aquests moments, el que pot afectar més el nostre sistema universitari de titulacions és la configuració del nou Espai Europeu d'Educació Superior que s'està implementant com a conseqüència de la declaració de Bolònya de 1999. El procés, certament zigzaguejant i erràtic, té encara avui uns perfils incerts²² però sembla raonable pensar en un trencament de la diferenciació entre diplomatures i llicenciatures²³ i el començament de la posada en marxa dels nous estudis estructurats en graus i màsters més els doctorats.²⁴ Sense que pertoquí aquí valorar i aventurar quina serà la configuració final de les titulacions, de la normativa ja publicada i dels diversos documents que està proposant el Ministeri d'Educació i Ciència (MEC),²⁵ sembla deduir-se que els títols de grau, amb reconeixement en tot el territori de l'Estat, s'agruparan en unes quantes grans branques²⁶ amb directrius comunes que proporcionin les competències bàsiques de cadascuna d'elles i continguts propis del pla d'estudis de cada universitat, la qual cosa s'ha de traduir en una major flexibilitat del sistema. Aquesta flexibilitat, és clar, serà menor en el cas d'aquells títols de grau que habilitin per a l'exercici de professions regulades per lleis de l'Estat o afectades per directrius comunitàries,²⁷ per als quals el Govern establirà directrius específiques que n'assegurin l'homogeneïtat. No cal dir, excepte també en el cas de professions regulades, que els títols de màster seran encara molt més flexibles.

El món de les titulacions universitàries certament es mou i hom diria que els moviments poden afectar-ne substancialment els perfils, els continguts i les competències. L'estret lligam que hi ha entre les titulacions universitàries i l'exercici professional de les mateixes, en bona part ordenat a través de col·legis professionals, mena a entendre que els trasbalsos en els títols han d'acabar trasbalsant també els col·legis professionals. Potser aquests sigui un bon moment per repensar-los i la llei catalana en sigui un primer intent.

22. El Parlament de l'Estat està debatent encara la reforma de la Llei universitària i els reials decrets 55/2005 i 56/2005, de 21 de gener, modificats per reial decret 1509/2005, de 16 de desembre, encara estan pendents de redefinicions segons diversos documents propositius i aclaridors del MEC.

23. Convé posar de manifest que el COBDC ja aplega en el seu si diplomats, llicenciats i doctors.

24. Segons recull ara també la darrera redacció de la LOU en tràmit en el seu article 37.

25. Significativament, a primers de 2007, la proposta de «la organización de las enseñanzas universitarias en España», de 27 de novembre de 2006 i el document de treball sobre «directrices para la elaboración de títulos universitarios de grado y máster».

26. Inicialment cinc branques: Arts i Humanitats, Ciències, Ciències de la Salut, Ciències Socials i Jurídiques i Enginyeria i Arquitectura.

27. La Directiva 2005/36 tracta concretament dels títols de metge, infermer, odontòleg, veterinari, farmacèutic i arquitecte.

1.5. Els col·legis professionals i el seu creixement desordenat

El segon aspecte es refereix als col·legis professionals, que han experimentat també en els darrers anys una crescuda espectacular i, a més, amb una heterogeneïtat de supòsits que no permet identificar fàcilment comuns denominadors entre ells i que legitima que unes corporacions professionals de base associativa tinguin encomanades també determinades funcions públiques. Entre els centenars de col·legis professionals inscrits en el Registre de la Conselleria de Justícia de la Generalitat, independentment de la fina frontera que dibuixa la nova Llei entre professions en l'exercici de les quals concorren motius d'interès públic i les altres, i independentment del difícil encaix de professions cada vegada més nombroses amb un peu en dos col·legis com pot ser el cas del psicopedagogs o dels bioquímics, en l'actual mapa de col·legis professionals se'n poden veure de tot tipus:

- A més a més dels col·legis professionals d'àmbit estatal, com pot ser el de geòlegs, altres col·legis són d'àmbit català, com és el de psicòlegs, o fins i tot de només partit judicial, com el col·legi d'advocats de Vic.
- Hi ha col·legis en els que el gruix dels seus col·legiats tenen la condició d'assalariats, com és el dels ATS o el dels educadors socials, i hi ha col·legis que mantenen un important gruix de col·legiats que exerceixen, sols o en societat, per compte propi, com pot ser el d'arquitectes o el d'advocats.
- Hi ha col·legis que apleguen una sola titulació i que regulen i disciplinen una sola professió titulada, com és el cas del col·legi de metges, i altres col·legis que apleguen professionals de diverses titulacions com és el cas del de llicenciats en filosofia i lletres i en ciències.
- Hi ha col·legis sense exigència de titulació universitària, com pot ser el dels API, i col·legis en els quals la titulació universitària específica n'esdevé l'eix central, com és el cas dels col·legis d'enginyers.
- Hi ha col·legis en què el lligam no és la titulació sinó la pertinença a un determinat col·lectiu laboral, com és el cas del col·legi de secretaris d'ajuntaments, quan el lligam de la majoria és la titulació, com és el cas del col·legi de psicòlegs.
- Hi ha col·legis de totes les mides, des de col·legis amb desenes de milers de col·legiats, com el d'advocats de Barcelona, fins a col·legis que amb prou feines arriben a cinc cents col·legiats, com el de decoradors de Catalunya.
- Hi ha col·legis que només apleguen llicenciats, com els d'advocats, o només diplomats com els d'educadors socials, i col·legis que apleguen llicenciats i diplomats com el de bibliotecaris-documentalistes.

La nova llei, que sembla plantejar-se una reflexió a fons de les professions titulades i dels col·legis professionals, ho fa també considerant l'heterogeneïtat d'una realitat que s'ha anat construint de manera desmanegada sota els més diversos impulsos i inèrcies, cosa que fa augmentar els interrogants sobre el model.

1.6. Les institucions universitàries i col·legials, la societat i el mercat

Un tercer aspecte a remarcar es refereix a unes dinàmiques de la societat i del mercat, també de l'organització dels recursos humans de les mateixes administracions públiques, que no sempre s'adiuen prou bé amb les dinàmiques de les institucions col·legials. Certament que hi ha funcions que, pel seu grau de complexitat i especialització, i també per la transcendència que te-

nen, requereixen que siguin portades a terme per professionals que acreditin posseir una especial preparació i uns coneixements específics, però la correspondència entre titulacions i funcions, continguts curriculars a banda, ha deixat de ser lineal. En aquest sentit, el requeriment de titulacions indistintes per ocupar uns mateixos llocs de treball, la pèrdua de pes del sistema de cossos específics a les administracions públiques més modernes o la mateixa velocitat dels canvis de la societat i del mercat, sovint diferent del ritme en què canvien les universitats i els col·legis professionals, estan afectant també el món de les professions titulades i dels col·legis professionals. Hom diria que aquesta afectació és molt més profunda que la consciència que se'n té i molt més encara que la seva traducció en un ordenament jurídic que, sovint, grinyola massa.

1.7. Una mirada més enllà de les fronteres

Aquest panorama s'ha de situar, a més, en el context més ampli de la Unió Europea però sense perdre de vista altres dimensions i la configuració de nous espais mundials de coneixement i de reconeixement de títols.²⁸ La Constitució Europea, actualment en *stand by*, es preocupava especialment d'assegurar la llibertat dels professionals d'establir-se i de prestar serveis en qualsevol estat de la UE i, a tal efecte,²⁹ entre altres, parlava de lleis marc europees encaminades a aconseguir el reconeixement mutu de diplomes, certificats i altres títols i a coordinar les disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membre relatives a l'accés i l'exercici de les activitats no assalariades.

Independentment de quin sigui el futur de la Constitució Europea, el cert és que, avui, la Unió Europea s'ha ocupat en diversos moments dels serveis professionals fonamentalment prestats per les professions titulades, sobretot amb la finalitat de facilitar la lliure competència. En tot cas, però, des de les diverses instàncies europees³⁰ s'ha subratllat la necessitat d'una certa regulació específica en relació amb els serveis professionals de determinades professions, entre d'altres raons per l'asimetria d'informació entre clients i prestadors en uns serveis que exigeixen un elevat nivell de coneixements tècnics, per la gravetat de les conseqüències d'un mal servei o per la importància per a la societat en general dels serveis que es presten. El que es posa en qüestió, també des dels postulats més neoliberals, no és la regulació específica de determinats serveis professionals, sinó quina ha de ser l'extensió, quina ha de ser la intensitat i quines han de ser les formes d'aquesta regulació específica.

La Llei catalana, lògicament en el marc de l'ordenament jurídic estatal i mirant a Europa, en fa una d'aquestes concrecions possibles.

2. La Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions col·legiades i dels col·legis professionals

2.1. La Llei a grans trets

La Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals és un intent de resposta a aquests interrogants que, a més, s'ha donat en un moment de can-

28. Com succeeix, per exemple, en el camp de les enginyeries amb participació de països com el Regne Unit, Canadà, Japó, Estats Units o Austràlia.

29. Articles III-26 i III-30 de la Constitució Europea.

30. Interessants la comunicació de la Comissió Europea de 9 de febrer de 2004, especialment centrada en les professions d'advocat, notari, comptable, arquitecte, enginyer i farmacèutic, així com la Comunicació de 24 d'abril de 2004.

vis en el sistema de titulacions i sense esperar l'aprovació d'un nou Estatut d'Autonomia que li facilités una major cobertura. Segurament els redactors de la Llei entengueren que la situació era madura i que una empresa reformadora d'aquestes característiques seria en qualsevol moment oportuna i inoportuna.

La Llei s'estructura en un preàmbul que la justifica i enquadra, sis títols que sumen en total 76 articles i una dotzena de disposicions addicionals, transitòries, derogatòria i final. Els sis títols es dediquen, respectivament, a disposicions generals (I), a l'exercici de les professions titulades (II) i al seu règim disciplinari (III), a les associacions professionals (IV), als col·legis professionals (V) i als consells de col·legis professionals (VI).

2.2. Els conceptes de titulació i exercici professional a la Llei

La Llei vol subratllar en el seu enunciat que regula l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals, la qual cosa sembla aconsellar una primera aproximació a aquests conceptes. Ja a les primeres paraules del preàmbul, els redactors de la Llei volen situar-la en el context europeu i es diu que la regulació de l'exercici de les professions titulades és una preocupació compartida amb els països de l'entorn i que s'explica tant per raons de caràcter quantitatiu³¹ com qualitatiu. En aquest darrer aspecte, la Llei remarca el paper de les professions titulades per al creixement econòmic i per al progrés del coneixement. La Llei entén que hi ha determinades professions que, pel seu grau de complexitat, per la seva transcendència social i pel grau d'afectació dels interessos generals i dels interessos dels seus destinataris en particular, exigeixen també una regulació més específica. La qüestió és com determinar aquestes professions i de quina manera regular-les.

Tan la Llei de col·legis professionals de l'Estat com la ja derogada llei catalana³² parlaven genèricament de titulacions requerides o de titulacions acadèmiques o professionals però sense concretar específicament, encara que així era amb caràcter general, que la referència era a titulacions de caràcter universitari. Els redactors de la nova Llei van optar finalment per concretar i per entendre per professió col·legiada aquella «caracteritzada per l'aplicació de coneixements i tècniques per l'exercici de les quals cal tenir un títol acadèmic universitari, acreditatiu de la completa superació d'un pla d'estudis que habiliti per a l'exercici professional d'acord amb la normativa vigent i, si s'escau, per a complir les altres condicions establertes per llei». Certament que l'especial rellevància de les professions pot no venir només de la mà de titulacions universitàries però, a efectes de la Llei catalana, és la titulació universitària la que acota l'àmbit de les professions col·legiades i, encara que no sempre n'hi hagi prou en disposar de títol universitari, sí que la seva possessió esdevé condició necessària. D'altra part, la Llei insisteix a bastament³³ en la relació entre les institucions expenedores de les titulacions, les universitats, i les institucions que disciplinen l'exercici de les professions titulades, fonamentalment els col·legis professionals.

Una altra qüestió conceptual continguda en l'enunciat de la Llei, i que també es van plantejar els seus redactors, era com es podia establir un marc general d'exercici de les professions titulades, que pogués servir per a totes, i, al mateix temps, com salvar els trets específics de ca-

31. Situa en aproximadament un terç les professions titulades en el total de l'ocupació laboral i, com s'ha avançat, són aproximadament dos terços les professions titulades en el total d'empleats de la Generalitat de Catalunya.

32. Article 3 de la Llei 2/1974, com l'article 9.1 de la derogada Llei 13/1982, es referien, respectivament, a «la titulació requerida» i a «la titulació acadèmica o professional».

33. Així es manifesta, sobretot, en els articles 5.3, 8.2.

da professió. La solució donada per la Llei³⁴ és la de definir per a tots l'exercici professional com «la prestació al públic, normalment remunerada, dels serveis propis d'una activitat o professió» i, tot seguit, remetre a les normes particulars de cada professió per allò que tinguin d'específic. És, però, oportú constatar que sembla interessar tant o més a la Llei la prestació al públic de serveis propis de la professió que no pas les condicions professionals —o no sempre forçosament professionals— en què es fa la prestació. Els efectes de la Llei s'estenen, en interès públic i dels destinataris, a la realització de serveis propis de la professió, no forçosament professionalitzats i remunerats.

Aquesta especial preocupació perquè les professions col·legiades situïn en primer terme la seva funció social i la protecció dels destinataris del servei la posen de relleu dues novetats de la Llei. La primera novetat és la previsió de prestacions professionals obligatòries, encara que remunerades, en els casos en que, en interès social, es determini legalment³⁵ i, particularment, en supòsits de risc greu, catàstrofe o calamitat pública.³⁶ La segona novetat, aquesta en interès dels destinataris del servei i de tercers, però també dels propis professionals, és l'establiment d'una assegurança que cobreixi els riscos de responsabilitat en què puguin incórrer els professionals a causa de l'exercici de la professió, que, en tot cas, només serà preceptiva quan l'actuació del professional no estigui coberta en el treball per a l'Administració o per compte d'altri. La Llei, que preveu que aquesta cobertura sigui implementada en funció de les característiques de cada professió titulada, encomana als col·legis professionals l'adopció de mesures per promoure-la i facilitar-la.

2.3. Col·legis professionals i associacions professionals

Segurament, però, una de les ambicions més remarcables de la Llei és la d'intentar reconduir el que, en el preàmbul, qualifica d'una «excessiva proliferació d'organitzacions col·legials produïda en els darrers anys sense l'exigència d'uns requisits mínims i homogenis» i que, per això, convé establir que «només les professions que requereixen un títol oficial habilitant de caràcter universitari i que, alhora, fan una funció d'especial rellevància social poden quedar integrades en una organització col·legial». Sembla clar que, com anuncia el preàmbul i com explicita la part dispositiva de la Llei, d'ara en endavant la constitució de nous col·legis professionals seguirà criteris més restrictius. Què se'n fa d'aquelles professions titulades, també de les que se sustenten en una titulació universitària habilitant, si no poden col·legiar-se; com es fixen les fronteres que separen les funcions d'especial rellevància de les que no ho són; o quina solució es dóna a les organitzacions col·legials existents que apleguen professions a les quals es consideri sense prou rellevància social, són qüestions que la Llei es planteja i a les quals procura respondre.

Així és, junt a la figura tradicional dels col·legis professionals, la Llei instaura la nova figura de les *associacions professionals*, de les quals s'ocupa en diversos moments i a les quals dedica, específicament, un títol sencer.³⁷ La filosofia de la Llei és que no totes les professions titulades, tampoc totes les que se sustenten en una titulació universitària, han de canalitzar el seu exercici a través d'aquestes corporacions de dret públic que són els col·legis professionals, sinó que la canalització natural del seu exercici es trobaria en unes organitzacions de caràcter

34. Article 4 de la Llei.

35. Previsió de l'article 12 de la Llei i que, en l'àmbit judicial, es plasma ja en l'obligació que tenen els col·legis professionals de col·laborar amb la Justícia amb el subministrament de perits (articles 341 i 638 de la Llei 1/2000).

36. Article 13 de la Llei.

37. El títol IV (articles 30 a 34) es posa sota l'enunciat de les «Associacions professionals».

associatiu i voluntari com són les associacions professionals. Certament que la Llei dota aquestes associacions de determinades funcions i beneficis, i certament que la Llei subratlla la importància de les seves relacions amb l'Administració Pública, però deixa també clar que es tracta d'entitats d'una altra naturalesa, el lloc de les quals no sempre té avui uns contorns prou clars. D'una banda, com posa de relleu el preàmbul de la Llei, constitueixen una alternativa a les organitzacions col·legials però, de l'altra, les associacions professionals cridades a defensar els seus interessos i els generals de la professió són també avui en el nostre ordenament jurídic les associacions de naturalesa sindical, que tenen la una regulació específica.³⁸ És per això que el Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya, en el dictamen a l'avantprojecte de la Llei,³⁹ va manifestar que «[s]embla raonable entendre que aquestes noves associacions professionals deixen de situar-se en el terreny dels col·legis professionals (article 36 de la Constitució Espanyola) per passar a ocupar el terreny, o bona part del terreny, que ja ocupen les associacions sindicals (article 7 de la Constitució Espanyola) i empresarials».

No menys fàcil serà determinar en quins casos les professions titulades, per concórrer en el seu exercici —en paraules de la Llei—⁴⁰ «motius d'interès públic que ho justifiquin i, a més, una especial rellevància social o econòmica», poden agrupar-se en col·legis professionals i en quins casos no. La mateixa Llei⁴¹ ja acota més els termes en relacionar un llistat de drets i béns d'especial transcendència, afectats per l'exercici professional, que justifiquen l'existència d'una corporació de dret públic com són els col·legis professionals. En aquest sentit, sembla haver-hi pocs dubtes que, també amb la nova Llei, l'organització que s'escou als professionals titulats de la biblioteconomia i la documentació és l'organització col·legial. Només cal reparar en l'alta sensibilitat de bona part de la documentació que es posa a les seves mans i la importància del deure de secret que la Llei vol subratllar expressament,⁴² o en com afecta la feina a drets fonamentals dels ciutadans tan estretament lligats a l'esfera personal com són els de la intimitat i la privacitat, o en quina és avui dimensió social general del tractament de la informació, o en com és de nuclear el lloc que ocupen en la societat de la informació els bibliotecaris-documentalistes, per adonar-se de l'interès públic de l'exercici de la professió i de la rellevància social de les seves funcions.

Una altra qüestió, independentment de veure si prenen la forma de col·legi o d'associació les noves organitzacions titulades, és veure què se'n fa d'aquells organitzacions avui legalitzades com a col·legis professionals i que, amb la nova Llei, haurien de legalitzar-se com a associacions professionals. Després de diferents esborranys, la Llei ha acabat optant per una fórmula en la qual l'eventual procés de reconversió dels actuals col·legis professionals en associacions professionals, si bé promogut i fomentat pel Govern de la Generalitat,⁴³ té caràcter voluntari per als col·legis.

2.4. Cap a un nou mapa de col·legis professionals

Tampoc l'actual mapa de col·legis professionals, inclosos aquells col·legis que apleguen professions en les quals concorren motius d'interès públic i que tenen funcions d'especial relle-

38. Les associacions sindicals, anomenades també associacions professionals, estan regulades avui en el nostre ordenament en la Llei 19/1977, d'1 d'abril.

39. És el dictamen 1/2005, de 4 de febrer de 2005.

40. Article 37.1 de la Llei.

41. Article 37.2 de la Llei.

42. Entre altres, en l'article 10 de la Llei.

43. Disposició transitòria sisena de la Llei.

vància econòmica i social, sovint massa esmicolat, té una articulació territorial que es correspongui amb la que pretén la Llei, ni sempre el nombre de col·legiats és prou alt que justifiqui una organització col·legial, ni totes les professions col·legiades tenen prou especificitat per disposar d'un col·legi propi. D'aquí que, com ja avança en el Preàmbul, la Llei aposti preferentment pel model de col·legi únic a Catalunya, com és ja avui el model del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya i que demani que els nous col·legis que es creïn, llevat casos excepcionals,⁴⁴ tinguin com a àmbit territorial el de Catalunya. D'aquí també que la Llei pretengui evitar l'existència d'institucions col·legials sense prou massa crítica que els permeti fer amb solvència el seu paper de corporació pública i exigeixi un nombre suficient de professionals per crear nous col·legis.⁴⁵ D'aquí, també, que la Llei pretengui barrar el pas a la creació de nous col·legis als col·lectius que puguin integrar-se en un col·legi ja existent,⁴⁶ amb la idea de posar fre als freqüents processos de segregació de col·lectius de col·legis preexistents per crear-ne d'altres de més petits. O d'aquí, finalment, que la Llei doni facilitats per a les fusions de col·legis existents i miri amb reticència eventuais escissions.⁴⁷

Els col·legis professionals, independentment de la seva constant presència en tota la Llei, es regulen específicament, amb un enunciat propi, en el títol V, a la seva vegada subdividit en cinc capítols, que van de l'article 35 al 56 i que tracten, respectivament, sobre disposicions generals, funcions dels col·legis professionals, àmbit territorial i normes d'incorporació i baixa, normes d'organització i funcionament, i modificacions de l'estructura i dissolució. Sense entrar en tots ni en tot el detall dels continguts del capítol, es fa esment a continuació d'alguns dels seus aspectes més remarcables.

2.5. Unes notes sobre el règim jurídic dels col·legis i la col·legiació

El primer que fa la Llei en aquest títol és explicar que els col·legis professionals són corporacions de dret públic però de base associativa, que són instàncies de gestió d'interessos públics però també organitzacions pensades per la representació i defensa dels interessos de la professió i dels seus col·legiats. D'acord amb aquesta naturalesa mixta dels col·legis professionals, quan la Llei parla de les funcions que se'ls encomana, distingeix també entre funcions públiques,⁴⁸ que són les que donen sentit i justifiquen la singularitat de la institució, de les altres funcions,⁴⁹ que es compartirien amb altres organitzacions professionals. És justament en raó d'aquesta dimensió pública que la Llei remet sovint al règim jurídic de les administracions públiques tant a efectes de caràcter general,⁵⁰ com a efectes de recursos,⁵¹ com a l'hora de tractar la responsabilitat patrimonial,⁵² com en fet d'atorgar-los potestats normatives.⁵³

Una de les qüestions més controvertides en matèria de col·legis professionals, que també ho va ser en l'elaboració de la Llei, es refereix al règim de col·legiació i, concretament, a

44. Article 43.2 de la Llei.

45. Article 37.3 a) de la Llei.

46. Article 37.3 b) de la Llei.

47. Articles 54 i 55 de la Llei.

48. Article 39 de la Llei.

49. Article 40 de la Llei.

50. Article 66 de la Llei.

51. L'article 67 de la Llei tracta del règim jurídic i del sistema de recursos contra actes i acords.

52. Article 36.2 de la Llei diu que se subjectarà els col·legis al règim de responsabilitat patrimonial de les administracions públiques pel que fa a l'exercici de les seves funcions públiques.

53. Article 42 de la Llei.

l'obligatorietat o no d'estar incorporat al corresponent col·legi professional per poder exercir la professió. En el seu dia, el Tribunal Constitucional,⁵⁴ a qui es va sotmetre la constitucionalitat o no de la col·legiació obligatòria, la va considerar no contrària a la Constitució en la mesura que els col·legis professionals, si bé de base associativa que seria incompatible amb incorporacions obligatòries, són també corporacions que compleixen fins públics que poden justificar l'obligatorietat de la col·legiació. La Llei catalana estableix clarament en el seu article 38.1 que «[l]a incorporació al col·legi professional corresponent és un requisit necessari per a l'exercici de les professions col·legiades, en els termes establerts per la legislació vigent», mandat que recull, a més, el gruix dels estatuts dels diferents col·legis professionals.⁵⁵ Això, no obstant, la Llei fa algunes reserves d'especial importància. La primera reserva és que eximeix de l'obligatorietat de col·legiació —no del dret— els professionals titulats que prestin serveis per les administracions públiques de Catalunya i només pel que fa a aquesta prestació de serveis,⁵⁶ fet que s'explica en la línia també controvertida d'entendre que les funcions públiques que fan els col·legis perden sentit quan és la mateixa Administració Pública la que contracta els professionals. Tanmateix, aquesta exempció de l'obligatorietat d'incorporació quan es tracti de col·legis de metges, odontòlegs, farmacèutics i infermers, la Llei la posposa a una eventual i futura decisió del Govern.⁵⁷ La segona reserva es refereix a aquells col·legis creats abans de la Llei i que, en els seus estatuts, no exigeixen la col·legiació obligatòria, que seguirà sense ser-ho,⁵⁸ situant-se en certa manera una mica en la línia del model de les noves associacions professionals.

Obligatòriats de col·legiació a banda, la Llei aborda també el sistema d'incorporació i baixa en els col·legis així com la situació especial de determinats col·lectius. En el primer sentit la Llei deixa molt clar que la col·legiació obligatòria comporta també l'obligatorietat d'admissió de qui reuneixi els requisits⁵⁹ i que és motiu de baixa, entre altres,⁶⁰ la pèrdua dels requisits per seguir col·legiat. En el segon sentit, la Llei s'ocupa de col·lectius específics i, a tal efecte, distingeix entre exercici permanent⁶¹ i exercici ocasional de l'activitat, amb especial atenció a l'exercici ocasional de l'activitat per part de professionals d'altres països de la Unió Europea⁶² i la no necessitat de col·legiar-se en més d'un col·legi quan s'exerceix la professió en diversos territoris de l'Estat on hi ha també col·legis de distint àmbit territorial.⁶³ La Llei, com ja tenen en compte alguns col·legis, preveu també que els col·legiats puguin ser exercents i no exercents i, també com ja succeeix en alguns col·legis, preveu la possibilitat d'altres modalitats d'integració en els col·legis i de participació en les seves activitats.⁶⁴

54. Sentència núm. 89/1989, d'11 de maig, del Ple del Tribunal Constitucional.

55. L'article 4 dels Estatuts del COBDC estableixen que «La incorporació al Col·legi és obligatòria per a tots aquells que, amb la possessió del títol oficial, exerceixen la professió dins del seu àmbit territorial».

56. Article 38.2 de la Llei.

57. Disposició addicional quarta de la Llei.

58. Disposició transitòria segona de la Llei.

59. Article 44.1 de la Llei.

60. L'article 44.6 de la Llei tracta de les causes de baixa. A banda de la pèrdua de requisits per col·legiar-se, inclou com a causes l'incompliment reiterat del pagament de les quotes col·legials, l'expulsió per raons disciplinàries o a petició de l'interessat.

61. El concepte d'exercici professional de naturalesa permanent contingut a l'article 4 de la Llei recorda el concepte d'*habitualitat* exigint en el reglament regulador del règim especial de treballadors autònoms per a ser alta en el règim.

62. Articles 14.1 i 39 g) de la Llei.

63. Article 44.4 de la Llei.

64. Article 44.3 i 4 de la Llei.

2.6. La garantia d'un bon servei professional

Una de les funcions més emblemàtiques dels col·legis professionals, i sobre la qual la Llei insisteix en diversos moments, és la de vetllar perquè l'exercici professional s'atengui a la normativa, la deontologia i les bones pràctiques. La preocupació per aquestes qüestions es palesa al llarg de tota la Llei,⁶⁵ en bona lògica perquè afecta aspectes sensibles de la societat en general i dels destinataris del servei en particular. Per les mateixes raons, la Llei no s'ocupa no més d'aquells professionals ja col·legiats, que ja són sota la disciplina dels seus respectius col·legis, sinó també de tot tipus d'intrusisme⁶⁶ i, també, de l'exercici professional d'aquells professionals que, tenint l'obligació d'estar col·legiats, no ho estiguin.⁶⁷ Convé subratllar en tot cas, pel que fa als col·legis professionals, que els aspectes relacionats amb la deontologia i les bones praxis, sobretot les garanties del seu compliment, està esdevenint una prioritat que convé reforçar.

La gran preocupació per preservar el bon servei de les professions titulades mena la Llei a esplaiair-se en la regulació del règim disciplinari i del sistema d'infraccions i de sancions.⁶⁸ Aquí repararem en dos aspectes: un situat en la distribució de papers en matèria disciplinària entre administracions públiques i col·legis professionals, i l'altre referit a algunes novetats en la regulació del règim disciplinari.

En relació al primer aspecte, convé tenir present que hi ha uns professionals que estan sota la disciplina dels col·legis professionals, que són els col·legiats, i d'altres que exerceixen sense reunir els requisits per poder-ho fer i que no estan sota la disciplina col·legial. Els col·legis professionals —ja que no les associacions professionals—⁶⁹ despleguen tota la seva capacitat disciplinària en relació amb la conducta professional dels seus col·legiats i aquests només, esgotada la via corporativa, poden acudir als tribunals si no consideren ajustades a dret les actuacions col·legials. En cas d'intrusisme,⁷⁰ no sempre fàcil d'identificar, o en cas d'exercici per qui reuniria les condicions per exercir però no està col·legiat, les competències rau en l'Administració de la Generalitat, a qui la Llei sembla encomanar un paper més actiu.

En relació al segon aspecte, en la nova regulació del règim disciplinari col·legial, certament detallada i extensa, hi apareixen, entre altres novetats, algunes de tan remarcables com la de que, entre les sancions a imposar, s'hi inclogui la de multa o la més pedagògica de fer activitats de formació professional o deontològica.

2.7. Per concloure

La Llei, publicada en el DOGC de 9 de juny de 2006 i que ha entrat en vigor als tres mesos d'haver-se publicat, acaba amb una dotzena de disposicions addicionals, transitòries, derogatòria i final, algunes de les quals ja han estat comentades. Tot sembla indicar que el nou regla-

65. La preocupació pels aspectes deontològics es pot veure, entre altres, en els articles 6.2, 11.2, 14.2, 36.1 o 39a) de la Llei.

66. Article 11 de la Llei.

67. Article 15.2 de la Llei.

68. Tot el títol III de la Llei (articles 15 a 29) i, pel que fa particularment als col·legis professionals, l'article 48, tracten específicament del règim disciplinari.

69. L'article 15.2 de la Llei diu que «el règim disciplinari de les professions titulades no col·legiades és exercit per l'Administració de la Generalitat».

70. L'intrusisme, a més, pot comportar també responsabilitats penals d'acord amb el que disposen els articles 403 i 637 del Codi Penal.

ment que desplegui la Llei no es farà esperar massa. Tanmateix, a l'espera d'aquest reglament, és important retenir que la disposició transitòria primera diu que els col·legis professionals hauran d'adaptar els seus estatuts a la Llei en el termini màxim de dos anys des que entri en vigor, és a dir, abans del 10 de setembre de 2008.

Segur que és un bon moment per reflexionar sobre els canvis que s'estan produint en la societat i en les seves institucions i sobre el lloc d'una professió com la de bibliotecari-documentalista, que sembla estar en bones condicions per afrontar el futur, i, en conseqüència, sobre com millorar l'organització col·legial. La cura que té la Llei en posar l'accent en la transcendència pública de determinades professions, com pot ser la de bibliotecari-documentalista, i la cura en ressaltar les funcions públiques d'aquestes corporacions de dret públic de base associativa, com és el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, obliga a prestar especial atenció a aquestes funcions, que la Llei enumera de manera oberta en el seu article 39. O, en altres paraules, que més enllà de les funcions de dimensió associativa que els col·legis també fan com altres organitzacions, són les seves funcions públiques les que justifiquen l'existència com a Col·legi i, també, les que assegurin un correcte exercici professional i les que proporcionen seguretat als ciutadans.

Bibliografia

- CARREÑO, Antoni J.; GONZÁLEZ-HABA, Vicente (1989). *Régimen Jurídico de los colegios profesionales*. Madrid: Tecnos.
- Catalunya. «Decret 5/1998, de 7 de gener, sobre l'activitat de guia de turisme» (modificat per D 120/2000, de 20 de març).
- . «Llei 10/1985, de 13 de juny, de creació del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya». *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. 28 de juliol de 1985 (modificada per la «Llei 14/1998, de 19 de novembre». *Boletín Oficial del Estado*. 1 de gener de 1998).
- . «Llei 13/1982, de 17 de desembre, de col·legis professionals». *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. 29 de desembre de 1982.
- . «Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals». *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. 9 de juny de 2006.
- . «Llei Orgànica 4/1979, de 18 de desembre de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya». *Boletín Oficial del Estado*. 22 de desembre. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. 31 de desembre.
- . «Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya». *Boletín Oficial del Estado*. 20 de juliol de 2006. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. 20 de juliol de 2006.
- Consell de la Unió Europea. «Reglamento (CE) 1/2003, del Consejo a 16 de desembre de 2002». *Diari Oficial de les Comunitats Europees*. 4 de gener de 2003.
- Espanya. «Constitución Española». *Boletín Oficial del Estado*. 29 de diciembre de 1978.
- . «Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil. *Boletín Oficial del Estado*. 8 de gener de 2000.
- . «Ley 19/1977, de 1 de abril, sobre regulación del derecho. de asociación sindical». *Boletín Oficial del Estado*. 4 d'abril de 1977.
- . «Ley 2/1974, de 13 de febrero, sobre colegios profesionales. *Boletín Oficial del Estado*. 15 de febrer de 1974.
- . «Ley 7/1997, de 14 de abril, de medidas liberalizadoras en materia de suelo y colegios profesionales». *Boletín Oficial del Estado*. 15 d'abril de 1997.

- . «Ley 74/1978, de 26 de diciembre de normas reguladoras de los Colegios Profesionales». *Boletín Oficial del Estado*. 11 de gener de 1979.
- . «Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal». *Boletín Oficial del Estado*. 24 de novembre de 1995.
- . «Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación». *Boletín Oficial del Estado*. 4 d'abril de 2006.
- . «Ley Orgánica 5/2002, de 19 de junio, de las Cualificaciones y de la Formación Profesional». *Boletín Oficial del Estado*. 20 de juny de 2002.
- . «Ley Orgánica 6/2001, de 21 de diciembre de Universidades». *Boletín Oficial del Estado*. 24 de desembre de 2001.
- . «Real Decreto 2490/1998, de 20 de noviembre, por el que se crea y regula el título oficial de Psicólogo Especialista en Psicología Clínica». *Boletín Oficial del Estado*. 3 de desembre de 1998 (modificat pel Real Decreto 654/2005 de 6 de juny).
- . «Real Decreto 55/2005, de 21 de enero, por el que se establece la estructura de las enseñanzas universitarias y se regulan los estudios universitarios oficiales de Grado». *Boletín Oficial del Estado*. 25 de gener de 2005 (modificat pel Real Decreto 1509/2005 de 16 de desembre).
- . «Real Decreto 56/2005, de 21 de enero, por el que se regulan los estudios universitarios oficiales de Posgrado». *Boletín Oficial del Estado*. 25 de gener de 2005.
- . «Real Decreto-Ley 6/2000, de 23 de junio, de medidas urgentes de intensificación de la competencia en mercados de bienes y servicios». *Boletín Oficial del Estado*. 24 de juny de 2000.

Ramon Plandiura Vilacís. Advocat en exercici amb dedicació a la docència, essent professor associat del Departament de Dret de la Universitat Pompeu Fabra. Assessor legal d'institucions educatives i de col·legis professionals, entre ells, el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-documentalistes de Catalunya.